

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos			2023/24	
Asignatura (*)	Prácticum		Código	652534008
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación e Innovación en Didácticas Específicas para Educación Infantil e Primaria			
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en EducaciónPedagogía e Didáctica			
Coordinación	Garcia Barros, Susana	Correo electrónico	susana.gbarros@udc.es	
Profesorado	Arufe Giraldez, Victor	Correo electrónico	v.arufe@udc.es	
	Bobadilla Pérez, María		m.bobadilla@udc.es	
	Bugallo Rodríguez, Ánxela		anxela.bugallo@udc.es	
	Díaz Seoane, Ángeles		a.dseoane@udc.es	
	Fraguela Vale, Raul		raul.fraguela@udc.es	
	Garcia Barros, Susana		susana.gbarros@udc.es	
	Pérez Guilarte, Yamilé		yamile.perez@udc.es	
	Rivadulla López, Juan Carlos		juan.rivadulla@udc.es	
	Varela Garrote, Lara		lara.varela@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O prácticum é unha materia obrigatoria do plan de estudos que consta de 6 créditos. O seu propósito central será relacionar a formación adquirida no mestrado cos diferentes contextos educativos innovadores. Tamén terá un papel chave na formulación de problemas e cuestións necesarias á hora da investigación, co obxecto de situar a práctica profesional innovadora no centro da formación.			

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	E1 - Coñecer as bases teóricas do traballo interdisciplinar e identificar os seus centros de interese en contextos escolares e non escolares.
A2	E2 - Identificar e analizar criticamente propostas interdisciplinares no ámbito educativo.
A7	E7 - Capacidade de aplicar coñecementos teóricos relativos ás Didácticas Específicas, tanto á investigación como á innovación e a avaliación.
A9	E9 - Ensañar e avaliar formulacións de ensino disciplinares ou interdisciplinares en contextos educativos reais, e promover propostas de mellora en relación cos resultados obtidos.
A10	E10 - Coñecer os fundamentos teóricos que sustentan a investigación e innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
A15	E15 - Identificar criterios de calidade e control tanto na investigación como na práctica docente, fomentando o espírito crítico, reflexivo e innovador.
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B5	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B9	G4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
B12	G7 - Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C1	T1 - Capacidade de análise e síntese.
C2	T2 - Capacidade de adaptación a situacións novas.
C3	T3 - Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
C5	T5 - Capacidade de organización e planificación en ámbitos educativos disciplinares e interdisciplinares.

C6	T6 - Capacidade de innovar (creatividade) dentro de contextos educativos escolares e non escolares.
C7	T7 - Comportarse con ética e responsabilidade social e ambiental como docente e/ou investigador.
C8	T8 - Ser capaz de comunicarse cos seus compañeiros, coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral no ámbito das súas áreas de coñecemento.
C11	T11 - Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
C13	T13 - Sustentabilidade e compromiso ambiental. Uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social.		AM2	BM5 BM9 BM12 CM1 CM2 CM5
Relacionar teoría e práctica en contextos educativos reais, tanto no ámbito docente como investigador, aplicando un pensamento crítico, lóxico e creativo.		AM7 AM15	BM2 CM3 CM6 CM7
Coñecer e analizar propostas educativas innovadoras, que polas súas características particulares, teñan un valor exemplarizante.		AM9	BM2 BM5 CM8 CM11 CM13
Ser capaz de recabar información en contextos de Educación Infantil e/ou Primaria para o seu posterior análise e aplicación a proxectos de investigación e/ou innovación educativa.		AM1 AM2 AM10	BM5 BM9 CM1 CM5 CM6

Contidos	
Temas	Subtemas
Proxectos de innovación aplicados en contextos escolares e non escolares.	Deseño e desenvolvemento, na medida do posible, un proxecto aplicado ao contexto no que señalicen as prácticas.
Recursos para a investigación e a innovación en contexto: aplicación de métodos de recollida de información en situacións reais.	Estudos de caso Método etnográfico Metodoloxía de proxectos otros
Reflexión sobre a práctica observada como recurso para a investigación e a Innovación en Educación Infantil e/ou Primaria	Análise crítico sobre a práctica observada.
Avances recentes en investigación e innovación no contexto das Didácticas Específicas.	Revisión bibliográfica sobre as últimas investigacións e innovacións en Didácticas específicas e a súa comparación coa realidade.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A10 B9 C2 C7	5	10	15
Saídas de campo	A7 A15 B2 B12 C1 C3 C5	75	0	75
Traballos tutelados	A9 B5 C6 C11	0	45	45
Estudo de casos	A2 A15 C3 C5 C8 C13	4	10	14
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Eventos científicos e/ou divulgativos	Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.
Saídas de campo	Actividades desenvolvidas nun contexto externo ao contorno académico universitario (empresas, institucións, organismos, monumentos, etc.) relacionadas co ámbito de estudo da materia. Estas actividades céntranse no desenvolvemento de capacidades relacionadas coa observación directa e sistemática, a recollida de información, o desenvolvemento de produtos (bosquexos, deseños, etc.), etc.
Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de "cómo facer as cosas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfronta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Saídas de campo Traballos tutelados	O alumnado será atendido presencialmente polos titores/as tanto no centro de prácticas como na facultade. Neste último caso poderá empregarse a vía telemática ou o correo electrónico en caso necesario. Facilitarase a integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades para superar a materia, mediante as axudas oportunas e a atención personalizada requirida.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Eventos científicos e/ou divulgativos	A1 A2 A10 B9 C2 C7	Actividades realizadas polo alumnado que implican a asistencia e/ou participación en eventos científicos e/ou divulgativos (congresos, xornadas, simposios, cursos, seminarios, conferencias, exposicións, etc.) co obxectivo de profundar no coñecemento de temas de estudo relacionados coa materia. Estas actividades proporcionan ao alumnado coñecementos e experiencias actuais que incorporan as últimas novidades referentes a un determinado ámbito de estudo.	10
Saídas de campo	A7 A15 B2 B12 C1 C3 C5	Refírese ao período de asistencia ao centro onde se realizarán as prácticas. Precísase a avaliación positiva do tutor/a do centro para poder pasar á segunda fase da avaliación.	45
Traballos tutelados	A9 B5 C6 C11	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe de "cómo facer as cosas". Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-tutor.	45

Observacións avaliación

O proceso de avaliación consta de dúas fases. En primeiro lugar, o tutor/a de o centro deberá emitir unha valoración sobre o desenvolvemento das prácticas que supoñerá un 45% da nota final. Se o informe é favorable, o tutor/a de a universidade valorará a memoria -45%- e a participación en xornadas/reunións -10%-.

No caso de non alcanzar unha valoración de 5 por parte do tutor/a do centro ou do tutor/a da universidade, a nota final será a nota da parte non superada. Non presentar a memoria, tendo valoración favorable por parte do tutor/a do centro, suporá unha cualificación final de suspenso 4.

En caso de superar a valoración do tutor/a de o centro de prácticas, a cualificación gardarase para o seguinte curso académico.

Para a cualificación da memoria teranse en conta os seguintes aspectos:

Cuestións formais (10%)Proposta de acción (60%)Reflexión do proceso e implicacións educativas (30%). O alumnado con exención académica para a asistencia terá que realizar as practicas presenciais para superar a materia. En calquera caso, contemplanse a posibilidade de convalidar esta materia xustificando experiencia docente específica en Educación Primaria ou Infantil, sendo imprescindible a solicitude de recoñecemento de créditos ao inicio do curso ou excepcionalmente ao longo do mesmo.

Importante: Na memoria do practicum considerárase a corrección da expresión e da ortografía. Por outra banda, o plaxio será a causa da suspensión da actividade avaliada, en coherencia co artigo 14.4 das NORMAS DE AVALIACIÓN, REVISIÓN E RECLAMACIÓN DE GRADOS E MÁSTER, aprobadas polo Consello de Goberno o 19 de decembro de 2013 e modificadas o 29 de xuño de 2017. Concretamente, a realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica	- García Aretio, L. (2009). Claves para la educación: actores, agentes y escenarios en la sociedad actual. . Madrid: UNED - Bolívar, A. (2000). Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Promesas y realidades.. Madrid: La Muralla. - Carbonell Sebarroja, J. (2008). Una educación para mañana. Barcelona: Octaedro. - Fernández Enguita, M. (2001). Educar en tiempos inciertos. . Madrid: Morata. - Bernstein, B. (1989). Clase y pedagogías visibles e invisibles. Madrid: Akal Universitaria - Carbonell Sebarroja, J. (2009). La vida escolar en un curso: cosas que no siempre se explican.. Barcelona: Graó. - Camps, V. (2008). Creer en la educación. La asignatura pendiente.. Barcelona: Península. - Castells Cuixart, P. (2011). Tenemos que educar: ideas para acabar con la crisis de autoridad y la mala educación. . Barcelona: Península. - Coll, C., Martín, E., Mauri, T., Miras, M., Onrubia, J., Solé, I., et al. (1993). El constructivismo en el aula.. Barcelona: Graó. - Domenech, J. y Guerrero, J. (2005). Miradas a la educación que queremos. Barcelona: Graó. - Edwards, D., y Mercer, N. (1988). El conocimiento compartido: el desarrollo de la comprensión en el aula.. Barcelona: Paidós. - Esteve, O., Mellef, K. y Ansina, A. (2010). Creando mi profesión. Una propuesta para el desarrollo profesional del profesorado. . Barcelona: Octaedro. - Fernández Enguita, M. (1999). La profesión docente y la comunidad escolar: crónica de un desencuentro.. Madrid: Morata. - Fernández Pérez, M. (1994). Las tareas de la profesión de enseñar. . Madrid: SXXI - Hargreaves, A. (1996). Profesorado, cultura y postmodernidad (cambian los tiempos, cambia el profesorado). . Madrid: Morata. - Hargreaves, A. (2003). Enseñar en la sociedad del conocimiento. . Barcelona: Octaedro. - Mañu Noain, J. (2010). Docentes competentes. Por una educación de calidad.. Madrid: Narcea. Esta bibliografía complementarase en función da materia curricular na que o alumno/a focalice o seu prácticum e a súa investigación.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemática e se non fose posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debéase ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas. Deberá usarse linguaxe inclusivo, non sexista.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías